

Vetőmag

XVII. évfolyam, 2010. 2. szám

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács folyóirata

A tartalomról

Doktori cím, s ami mögötte húzódik 2

Az eredmények helyes kiértékeléséről 7

Kertészből vált vetőmagtermesztővé 10

Jogdíjas termény-visszavetés 13

Hírek külföldről 14

Doktori cím, s ami mögötte húzódik

A meghívó még február 12-én invitált a Budapesti Corvinus Egyetemre, annak is a Kertészettudományi Doktori Iskola „Kajszifajták genetikai analízise DNS-alapú markerekkel” című PhD doktori értekezésének a nyilvános vitájára. Ruthner Szabolcs, a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (VSZT) ügyvezető igazgatója válaszolt a bíráló bizottság nem könnyű kérdéseire. A „vizsga” végeredménye: ma már két kisbetűvel egészíthető ki az ügyvezető igazgató neve, s jogos a doktori cím használata.

♦ *Igazgató úr, gratulálunk a doktori címhez! Milyen minőségben beszél-gessünk? Mint fiatal vetőmagos szakember, vagy mint kutató, netán, mint a VSZT ügyvezetője?*

– Nehéz a hármat külön választani, és nem is szeretném. Ha egy ember elhivatottá válik egy szakma iránt, akkor mindent meg kell tennie azért, hogy minél szélesebb látókörrrel rendelkezzen a szakmai kérdésekben, és így keresse a megoldást. A tanulás életre szóló program, soha nem tudhatom, hogy mikor, milyen ismeretet hasznosíthatok.

♦ *Egyetértünk. Segíti-e az Ön szövetségi munkáját a doktori cím, pontosabban az a kutatási téma, amelyet a kajszifajták genetikai analízise során vizsgált?*

– Magát a doktori képzést és a tudományos kutatómunka legnagyobb részét akkor kezdtem és végeztem el, amikor még nem dolgoztam a Szövetség-nél. Két évet nappali tagozaton, egyet levelezőn jártam. Aztán amikor beléptem a Szövetséghez dolgozni, hosszabb szünet következett a kutatómunkában, lekötöttek a szövetségi feladatok, s tulajdonképpen a képzési idő határidejének letelte előtt egy nappal fejeztem be a doktori disszertációm. A kutatáshoz felhasznált módszer – a DNS alapú genetikai vizsgálat – a növény-nemesítésben régóta elterjedt, s bármely növényfajánál általánosan alkalmazható, független a gazdanövény-től. A markerek által segített szelekció – mondhatni – ma már bevett növény-nemesítési gyakorlat és nagymértékben hozzájárul a növény-nemesítés hatékonyságának javításához. Azért döntöttem úgy, hogy a képzést befejezem,

Dr. Ruthner Szabolcs: a vetőmagtermesztés kitérési pont...

mert az a terület, amellyel a Szövetség-nél foglalkozom, megköveteli ezeket az ismereteket is. Természetesen a család, a kollégák is támogattak, ösztönöztek a képzés befejezésére, nem különben *Pedryc Andrzej*, a témavezető tanárom, akiknek ez úton is köszönöm a támogatásukat.

♦ *Való igaz, a vetőmagágazatban rendkívül fontos a kutatás, fejlesztés, talán fontosabb, mint más mezőgazdasági ágazatokban...*

– A nemesítés az alapja, a kiindulási pontja a szakmának. Új növényfajták nélkül a vetőmagágazat „halottá válik”, nem véletlen, hogy mindig élen jártunk az innovációs tevékenység végzésében, a kutatás-fejlesztésben. Talán még a gyógyszer- és a vegyipar hasonlóan innovatív. A vetőmagiparban az éves forgalom 10–15 százalékát fordítják kuta-

tás-fejlesztésre. Ami sajnálatos, hogy a nemzeti, tehát a magyar nemesítési tevékenység – s ez nem csak magyar sajátosság – főként az öntermékenyülő növények, a kalászosok, a takarmánynövények és más alternatív növények nemesítésére szorult vissza. Egyéb növények, hibridek nemesítése döntően nagy nemzetközi cégek kezében van. Európában szinte már csak Németországban, Franciaországban szántóföldi területen, Hollandiában zöldségterületen vannak még ebben a szegmensben klasszikus kis- és közép vállalkozás méretű nemesítő helyek, de ők is egyre nehezebben tudják fenntartani önállóságukat. Ennek ellenére, a hazai nemesítést minden eszközzel támogatni és védeni szükséges, ezért tartom nagy eredménynek azt, hogy tavaly sikerült bevezetni az után-termesztett vetőmag után beszédhető fajtahasználati díj rendszerét.

♦ *Lám, milyen gyorsan eljutottunk a kajszitól a Vetőmag Szövetség munkájáig...*

– Jól érzi, már váltottam. Szóval ez a fajtahasználati díj biztosítja a folyamatos bevételi forrást a hazai nemesítőknek. Nagyon fontos hangsúlyozni, hogy a befolyó összeg 90 százalékát a hazai nemesítők hasznosítják. Az állami támogatás alaposan lecsökkent az előző években, s a nemesítő csak abból tudja fedezni a folyamatos megújulást, az új nemesítések költségeit, amit a fémzárolt vetőmag eladása után a licenccdíjből be tud gyűjteni.

♦ *Ha jól tudom, a fajtahasználati díj fizetői nem ennyire megértőek.*

– Kétségtelen tény, hogy a rendszer bevezetése nem szerencsés időpontban történt, hiszen a növénytermesztési

ágazat nehéz helyzetbe került az elmúlt évben. Eladatlan készletek állnak a raktárakban, így egy újabb díjfizetési kötelezettség csak további nehézségeket jelenthet. Azonban hosszú távú programról van szó. Egy fajta nemesítése 7–10 évet vesz igénybe, de ha most nem kezdjük el, és hagyjuk elsorvadni a hazai nemesítést, annak már rövidtávon is súlyos következményei lehetnek. De nem gondolom, hogy ez a helyzet bekövetkezik, mert a hazai termelők is tudják, hogy a magyar gabonafajtákra nagy szükség van.

♦ *Én sem gondolom, hogy a nagy történelmi hagyományokat őrző hazai nemesítés elhalna. Lépünk is tovább: mit sem ér a nemesítés, ha a vetőmag értékesítése stagnál, visszaesik.*

– A vetőmaghasználat növelése az utóbbi évtizedekben központi téma. Már beszéltünk arról, hogy ha nincs vetőmag-felújítás és vetőmaghasználat, s gyenge a piac, akkor a nemesítői bevételek is lecsökkennek. De ha nem használnak kellő mennyiségű vetőmagot, akkor a kereskedők és az előállítók sem jutnak elegendő bevételhez. Nem beszélve arról, hogy maguk a termelők sem lesznek elégedettek. Mondhatom csapda helyzet alakul ki. Mint már korábban is említettem, jelentősek az eladatlan készletek, részben azért, mert a piac pang, részben azért, mert nincs egységes minőségű homogén áru a raktárakban. Ez utóbbi az oka annak, hogy sokan azt vetnek, amit a raktárakban éppen találnak. Ha ez a helyzet nem változik, hiába lesznek jobbák a piaci körülmények, az árut a gyenge minősége miatt nem lehet eladni, és az exportpiacokon is inkább az orosz és az ukrán gabonát fogják megvenni. A vetőmaghasználat hosszú távú, megfelelő biztosítása tehát létkérdés, az ágazat sikere múlik ezen. A TermékTanács sokat dolgozott azért az elmúlt években, hogy a vetőmaghasználatnak megfelelő jogi háttérrel biztosítson az agrártárca, de sem a minisztérium, sem a termelői érdekképviseletek nem voltak ebben partnerek. Úgy látom, hogy egyre kevesebb az esély arra, hogy pusztán jogszabályilag megoldódjon ez a probléma. Fontos volna a gazdatársadalmat ráébreszteni arra, hogy – miként Nyugat-Európa szerencsésebb országaiban, nálunk Magyarországon is – a vetőmag-felújítás arányát jelentősen növelni szükséges. Egyes nyugati országokban 60–70 százalékos a felújítás, nálunk 25–30 százalékos körüli. Ez a különbség a piacon is

megmutatkozik, hiszen ezekben az országokban jóval kisebbek az értékesítési problémák, mint nálunk.

♦ *S van-e kitörési pont, ebből a helyzetből?*

– Olyan megoldás nyilvánvalóan nincsen, ami varázsütésszerűen orvosolná a problémát, azonban léteznek olyan kezdeményezések, amelyek biztatóak lehetnek. Az egyik ilyen a Pannon Búza program, amelyet két évvel ezelőtt a gabonatermesztők és a feldolgozók szövetségeivel közösen indítottunk. Az idei év lehet az első, amikor jelentősebb árualap is képződik a program keretében, s ezzel már a piacon is meg lehet jelenni. Ha a Pannon Búza nevet sikerül az export célszágokban is elfogadtatnunk, akkor a név önmagában is garancia lehet a termék jó minőségére, könnyebb eladni. Ugyanakkor a termelőnek is sok segítséget ad az a technológia, amit a programban alkalmaznak. Remélem, egyre több gazda csatlakozik a programhoz, májusban-júniusban a három szervezet kampányt indít ebben a témakörben.

♦ *Ha már az árualap minőségéről beszéltünk, mi a helyzet a hazai vetőmag-előállítással?*

– Hazánk jelentős vetőmag-előállító ország, mindig fontos volt a vetőmag-termesztés. A hazai és nemzetközi vetőmag cégek a hazai vetőmag igényeknél lényegesen nagyobb termelési háttérrel igényelnek és biztosítanak, ezzel munkahelyet teremtenek. Ennek ellenére sokszor úgy érezzük, mintha a gazdátársadalom és az államigazgatás nem tekintené a vetőmag-előállítást az agrártermelés részének. Pedig a vetőmag az egyetlen olyan input anyaga a termelésnek, amit ugyanolyan gazda állít elő, mint aki azt felhasználja. A műtrágyát, a növényvédőt szert már az ipar biztosítja. A Magyarországon lévő nemzetközi cégek azért vannak itt, mert megfelelőek a termelési körülmények, jók a környezeti adottságok, kiváló szakembereink vannak. De ha hosszú távon nem sikerül kialakítani olyan szabályozókat, amelyek a jelenleginél kedvezőbbek a vetőmagtermesztésnek, akkor ezek a cégek sem maradnak itt. Számos kisebb kéréssel fordultunk az agrártárca illetékeséhez, hogy javítsunk az állapotokon, de szinte mindenben elutasítottak minket, pedig általában nem kérünk pénzt, külön támogatást, csupán egy kis jóindulatú rendeletmódosítást. Ha ezek a feltételek változnának, még növelhető is lenne a jelenlegi termelési

volumen. A legtöbb külföldi cég Magyarországra hozta a termelési és logisztikai központját, s ez nagy kiterjesztési pontot adhat éppen a kis- és középvállalkozásoknak. A vetőmag nagy hozzáadott értékkel rendelkező termék, melyet nyereségesen akár 10-20 hektáron, jelentős kézimunka erő igényével lehet előállítani.

♦ *A szántóföldi növények mellett a kertészeti ágazat vetőmag-ellátása is az egyik kulcskérdés a Szövetség életében. Mi a helyzet a zöldségvetőmagokkal?*

– Köszönöm a kérdést. Természetesen nem szabad megfélemlíteni erről a fontos területről sem. A zöldségvetőmag előállítás egyik szegmense a profi termelés. Ezt a piaci szegmenst az igény szerint szolgálják ki a cégek. Ezen a területen a legnagyobb problémát a hazai zöldségtermesztés folyamatos csökkenése jelenti. A tendencia sajnos negatív, annak ellenére, hogy az agrárkormányzat kiemelt célként kezeli a kertészetet. A másik piaci szegmens a kistasakos vetőmag-előállítás, amit a hobbi kertészeknek állít elő a szakma, mégpedig döntően hazai termelési, értékesítési háttérrel. Sajnálatos, hogy itt is jelentős a visszaszorulás, láthatjuk, hogy a kertekből eltűntek a zöldségtermesztő területek, s az emberek már nem termelik meg maguknak a zöldségfélét. Hogy ez a tendencia megálljon és megforduljon, ennek érdekében a közeljövőben lépéseket szeretnénk tenni.

♦ *Többször is említette, hogy az elmúlt években nem sikerült átütő eredményeket elérni az érdekképviseleti munkában. Feladták-e ezt a küzdelmet?*

– Szó sincs róla! Akár programként is mondhatom, hogy amit nem tudtunk elérni az előző kormányzati ciklusban, azt reményeink szerint valóra váltjuk az új kormányzatnál. S azért sem mondhatunk le az érdekeink képviseletéről, mert úgy érezzük, hogy kéréseinkkel nem sérjtjük mások érdekeit, s pénzbe sem kerül. Pusztán egy kis jóindulat, pozitív hozzáállás szükséges a változásokhoz.

♦ *Végezetül: lesz-e folytatása a kaj-szifajta kutatásának?*

– Nem, ez a munka lezárult az életben. Magát a gyümölcsöt egyébként szeretem, már csak a kiváló, zamatos íze miatt is.

Hajtun György

Húsz év után is töretlen lendülettel

A közelmúltban, a Növénynemelési Tudományos Napok rendezvényének keretében a Magyar Tudományos Akadémia Székházában tartotta évi rendes közgyűlését a Magyar Növénynemésítők Egyesülete (MNE). A közgyűlés elfogadta a vezetőség szakmai és pénzügyi beszámolóját a 2009. évi tevékenységről, valamint jóváhagyta a 2010. évi munkatervet.

A beszámolóból az alábbiakban csak a legfontosabbakat idézzük. Az MNE vezetősége a jubileumi 2009. évben is arra törekedett, hogy jól képviselje a magyar növénynemésítők érdekeit. Igyekezett rendszeresen kapcsolatot tartani és teremteni a hazai szakmai társ-szervezetekkel, a felügyelő hatósággal. Szervezte a kiemelt programokat. A közgyűlést megelőző vezetőségi ülésen az MNE vezetése úgy értékelte, hogy az egyesület 2009. évi programja méltó volt az évfordulóhoz, a jubileumi 20. évhez. A Magyar Növénynemésítők Egyesülete az MTA Növénynemelési Bizottságával közösen rendezte a Növénynemelési Tudományos Napot 2009. március 17-én. Ez alkalommal először sikerült színvonalas kiadványban közzétenni a konferencián elhangzott előadásokat és a bemutatott posztereket.

A bevált gyakorlatnak megfelelően Fleischmann-díjra 2009-ben is 3 nemesítő kollégát terjesztett fel az egyesület vezetősége, név szerint: *Dr. Lönhardt Miklóst* (burgonyanemesítő, Keszthely), *Dr. Porpáczy Aladárt* (gyümölcsnemesítő, NyME) és *Dr. Sutka Józsefet* (genetikus, Martonvásár), akik a legmagasabb szakmai elismerést jelentő díjat el is nyerték.

A 2009. évi közgyűlést a szegedi Gabonakutató Kft.-ben rendezte az egyesület. Itt a hivatalos program után a 85 éves GK Kft. történetével és jelenlegi legérdekesebb kutatási programjaival ismerkedett meg az egyesület tag-sága. Ezúton is köszönet illeti a jubiláns

Porpáczy Aladár és Sutka József a Fleischmann-díj átvétele után Gráf József miniszterrel

Intézetet a meghívásért és a rendezvény példás megszervezéséért.

Az Egyesület megalapításának 20. évfordulója alkalmából szeptember 25-én Martonvásáron, a 60 éves MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetében a hagyományos vándorgyűlés keretében többfunkciós rendezvényt szervezett az MNE. A vándorgyűlés lehetőséget adott az Intézet történetével és kutatási eredményeivel való megismerkedésre is. A program részeként vitaülést rendezett az egyesület „A transzgenikus növények nemesítésének etikai kérdései” címmel. *Balázs Ervin* akadémikus bevezető előadása után a transzgenikus növények nemesítésének és termesztésének hazai helyzetét, ennek törvényi szabályozását (összefüggésben a tudományetikai, ezen belül az MNE etikai kódex állásfoglalásaival) vitatta meg a tagság. A bevezető előadás kitért az egyházak e témában közzétett véleményére is. A vitaülést követően a 2009-ben „Életfa” ezüst fokozat kitüntetést elnyert *Simonné Dr. Kiss Ibolya* ismertette meg a jelenlévőket a hazai rizsnemesítés és a rizstermesztés eredményeivel, jövőképeivel.

Az egyesület vezetése az MNE alapításának 20. évfordulója alkalmából

emléklappal és emléklappal fejezte ki köszönetét az Egyesület életében meghatározó, jubiláns intézmények vezetőinek. Így *Dr. Matuz Jánosnak* (GK Kft.), *Dr. Bedő Zoltánnak* (MTA MGKI), a kiváló, jubiláló növénynemésítőknél *Dr. Kovács Zoltánnak* és *Dr. Borbély Ferencnek*. Nem különben az MNE alapító, tiszteletbeli elnökének *Dr. Balla Lászlónak* és legfőbb partnereinek, a vetőmagtermesztőket képviselő VSZT elnökének *Takács Gézának*, a vetőmagtermesztő reprezentáns nagyzüzem, a 225 éves Mezőhegyesi Ménesbirtok vezetőjének, *Kun Mihálynak* és a Bólyi Zrt. vetőmag-szakmai igazgatójának, *Dr. Balikó Sándornak*.

Az egyesület természetes szövetségeseivel, a Vetőmag Terméktanácsal (VSZT) folyamatos kapcsolatot tart. Az MNE elnöke tanácskozó tagja a VSZT elnökségének. Ennek szellemében rend-

A VSZT elnöke átveszi az MNE emléklakettet

szeres az információ és a véleménycsere a két szakmai szerveződés között. Azon kérdésekben, amelyeket a szakmával kapcsolatban a főhatóság feltesz, vagy más szakmai szervezetektől érkezik, az álláspontokat a hatékonyabb érdekérvényesítés céljából összehangolja a két szervezet.

A Magyar Szabadalmi Hivatallal, FVM-mel, a PM-mel, a VSZT-vel közösen vett részt az egyesület a Farm Saved Seed-re kivethető szabadalmi díj szedés jogi szabályozásának kidolgozásában. A törvényt az Országgyűlés elfogadta (Magyar Közlöny 2009/62. szám 15 787–15 795. oldal). Az MNE figyelemmel kísérte a Fajtaoltalmi Nonprofit Kft. megalakulását, tevékenységének kibontakozását. Segédkezett az új szervezet elé górdított akadályok lebontásában. A nemesítők és a kutatóintézetek érdekeinek védelmében tárgyalást folytatott az egyesület elnöke és főtitkára a Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél és az FVM Mezőgazdasági Főosztályának vezetőjénél. Az év során több újságcikkkel, rádió és TV interjúval is erősítette kommunikációját. Aktívan vett részt az egyesület a „Tájgazdálkodás, tájfajták, génmegőrzés” című országos vitafórumon a Parlament felsőházában 2009. május 22-én.

Az egyesület vezetése elismerésben részesítette és köszöntötte 85. születésnapján *Gyulavári Oszkárt*, a kiváló kukoricaneemesítőt. Kegyelettel nyilvánított részvétet a szervezet alapító tagja, *Szalai György* elhunytakor.

A VSZT és a GOSZ kezdeményezésére kialakult a posztregisztrációs kísérleti rendszer, melynek keretében folynak az országos búza és kukorica fajtakísérletek. A szakmai munka szervezését a Fajtakísérleti Innovációs Tanács látja el. A Tanácsban a nemesítők képviselőjében, a VSZT-vel és a GOSZ-szal egyetértésben, *Dr. Árendás Tamás* vesz részt a metodika kialakításában, aki a kísérletekkel kapcsolatos kérdésekben is állást foglal. Az egyesület nemzetközi kapcsolatait közvetett úton ápolja, forrás hiányában vezetői tagok útjai szolgálnak kapcsolatépítésre.

Az elmúlt évben elkészült az MNE honlapja. A honlapot a www.plantbreeders.hu címen találhatják meg az egyesület tagjai. A honlap további fejlesztése folyamatban van, az eddigiek számos hasznos információval segítették a tagságot tájékozódni az egyesület életével kapcsolatban.

Az általános gazdálkodási nehézségek ellenére is kimondható, hogy az MNE kellő súllyal jelenik meg és vesz részt a hazai szakmai, tudományos közéletben. A magyar mezőgazdaság megfelelő fórumain mindenkor képviseli a magyar növénynevelők, a magyar növénynevelés érdekeit.

Dr. Marton Csaba
MNE elnöke

Együtt a Monsanto zöldség divíziója

Realizálódott a De Ruiter cég Monsanto-ba történő szervezeti beolvadása. Egy fúzió mindig jelentős változást hoz, nemcsak a cégek, hanem az ott dolgozók életébe is. Ezt Mundweil József, a cég kelet-közép-európai divíziójának a vezetője is megerősíti, miként azt is, hogy a zöldségvetőmag piac tavaly nem éppen jó eredményt mutatott fel. S az idei év sem lesz kiugró, már ami a vetőmag-felhasználást illeti...

A beolvadás háttéréről azt kell tudni, hogy a Seminis és a De Ruiter Seeds korábban önálló cégeként, mondhatni versenytársként voltak jelen a piacon, kezdte mondandóját a cég vezetője. A Monsanto 2005-ben döntött úgy, hogy a zöldségvetőmag üzletágba is belép és investál. Ez időponttól vásárolt vetőmag cégeket és üzemeket. Először a Seminit vette meg, majd a Western Seedet és több kisebb céget, míg 2008-ban a De Ruiter Seeds is a Monsanto tulajdonába került. Am 2009 nyaráig a cégek külön-külön működtek, de a cégen belüli racionalizáció felülírta ezt a helyzetet. A cégeket összevonták, s egy egységes Monsanto zöldséges divízió jött létre. A végleges szervezeti forma tavaly őszre kialakult, ami azt jelenti, hogy a világcégen belül regionális felosztással dolgoznak. A márkák természetesen tovább viszik a Seminis és a De Ruiter nevet.

A Seminis a Monsanto zöldség divíziójának a szabadföldi márkája. Ami a cégbeolvadást illeti, ha szervezetenként egyesül egy cég a másikkal, akkor jogilag is indokolt az egység megeremtése, mondja a cégvezető. Így olvadt be április 30-ával a De Ruiter Seeds is. A cég kelet-közép-európai divíziójának a vezetőjéhez ma 25 ország piaca tartozik, amely gyakorlatilag a volt keleti blokkot Görögországgal bezárva jelenti.

Egy világcég esetében nehéz megmondani, hogy honnan jön az alapanyag. A Monsanto Magyarországon is termeltet zöldség vetőmagot, szabadföldön borsót, spenótot termesztenek, de belefogtak a hagymavetőmag termeltetésébe is. Előállítanak hibrid paprika vetőmagot, mégpedig jelentős mennyiségben. A többi zöldségvetőmag a világ más tájékról származik. Mundweil József mindig is optimistán állt a problémák megoldásához, ám az idén már nem eny-

Mundweil József

nyire pozitívan látja a jövőt. Szembe kell nézni a piac szűkülésével, ami elsősorban a gazdasági-pénzügyi válságnak tudható be. Az látszik, hogy az emberek takarékosabban élnek, kevesebbet fogyasztanak zöldségfélékből is. A vetőmag viszont drága, s ezt a termelők egy része már nem tudja kifizetni. A termelők visszatértek a szabad megporzású, helyi fajtákhoz, mintsem megfizessék a külföldi hibrideket. A következménye persze ismert. Nem lesz egyöntetű a termés, nem terem olyan mennyiség, és nem lesz akkora árbevétele, hogy beruházásra is jusson pénz. A kör ördögi.

A cégek összevonásától alig fél év telt el, így a hatásokat ma még nehéz lemérni, megmondani, jelentette ki Mundweil József. A szervezet ugyan kisebb, de hatékonyabban, piacorientáltabban dolgoznak. Biztosak abban, hogy a jövőben nőni fog az árbevétel, hiszen a piac előbb-utóbb rendeződik. S az is fontos lehetőség, hogy a hazai egy főre jutó éves zöldségfogyasztás jelenlegi mérsékelt szintje (110–120 kg/fő/év) felfelé elmozdítható. S az exportpiac is bővíthető, hiszen a magyar zöldségnek jó a híre külföldön.

H. Gy.

Sikeres a kampány a hamisítványok ellen

A VSZT még tavaly ősszel döntött arról, hogy kampányt indít a hamisított kukorica vetőmag ellen. A kampányra azért volt szükség, mert az utóbbi években egyre szaporodtak a hamis vetőmag forgalmazásával kapcsolatos esetek. A hamis vetőmag használatával a gazdálkodót jelentős anyagi, a fajtatulajdonost pedig az anyagi kár mellett erkölcsi kár is éri.

A kampány célja az volt, hogy minél több gazdálkodó figyelmét felhívjuk a lehetséges veszélyekre. Informáltuk őket, hogy mire kell odafigyelni, mi alapján állapítható meg, hogy a hibrid eredeti. Ennek érdekében 30 000 szórólapon, 300 plakáton és számos média megjelenésen keresztül tájékoztattuk a gazdálkodókat. A kampányról szóló hirdetés, cikk, azzal kapcsolatos írás és interjú 27 alkalommal jelent meg a hazai agrárium vezető lapjaiban, országos napilapokban, illetve a különböző internetes portálokon. Ezen kívül 6 alkalommal került műsorra a Gazdakör mezőgazdasági műsorban. Külön köszönet illeti a fogadókész írott és elektronikus médiát, akik a gazdák tájékoz-

tatását szem előtt tartva azonnal segítő kezét nyújtottak és több alkalommal is teret adtak felhívásainknak.

Annak érdekében, hogy minél több gazdálkodóhoz eljusson a hír, kapcsolatba léptünk az MgSzH-val, és az általa működtetett Falugazdász hálózaton keresztül is sikerült tájékoztatni a gazdálkodókat. Ezen kívül a fajtatulajdonosok képviselői és a nagyobb vetőmagkereskedők is részt vettek a munkában.

A kampány során a VSZT szoros együttműködésben volt az MgSzH-val, a vetőmagos cégekkel, valamint a Nemzeti Nyomozó Irodával.

A kampány fontos eleme volt, hogy azok a gazdálkodók, akik gyanítják, hogy hamis vetőmaggal találkoznak, a megfelelő helyen be tudják jelenteni. Ennek érdekében az MgSzH Központ és a VSZT telefonszámát is feltüntettük mind a szórólapon, mind pedig a plakátokon és a cikkekben. Azon kívül, hogy a telefonszámon lehet bejelenteni, ha valaki hamis vetőmaggal találkozik, az MgSzH központi telefonszámon a fémzárszám bediktálásával az érintett gazdálkodó meg is győződhet arról,

hogy valóban hamis vetőmagot vásárolt-e.

Emellett az MgSzH folyamatosan fejleszti információs rendszerét, várhatóan a közeli jövőben létrehoznak egy olyan programot, melynek segítségével a világhálón egyszerű és biztonságos módon lehet ellenőrizni a fémzárszámok – és ezáltal a vetőmag – valóságát.

A Nemzeti Nyomozó Irodával történt közös egyeztetésen sikerült hasznos információkkal segíteni a nyomozást, valamint a nyomozók előtt ányalni a problémát. A Nemzeti Nyomozó Iroda nagy hangsúlyt fektetett a nyomozásra, komolyan vette a bűntényeket (rendőrségi lapban is foglalkoztak a kérdéssel). Bár a nyomozás még folyamatban van, de már sikerült tetten érniük néhány elkövetőt és reményeink szerint képesek lesznek felgöngyölíteni az ügyet, felszámolni a bűnözői csoportokat.

A vetőmag hamisítási ügyeknek sajnos várhatóan ezzel nem lesz vége, a kampányt a jövőben is folytatni tervezük, esetleg kiterjesztve más, hasonlóan veszélyeztetett növényfajokra.

A. E.

A fémzárolt vetőmag megéri az árát

A hamisított vetőmag ismérvei:

A HAMISÍTOTT VETŐMAGot általában mozgó járműből, vagy kisebb vásárokon, piacokon „csomagtartókból” árulják.

A HAMISÍTOTT VETŐMAGot a vetőmag piaci áránál jóval olcsóbban kínálják.

A cégjelzéssel ellátott zsákok hasonlítanak az eredetihez.

A belöldi EU kék színű függőcímké kitérése általában ugyan megegyezik az MgSzH által kiállított címkével, azonban a fémzárolási szám MgSzH-nál történő ellenőrzése során könnyen kiderülhet, hogy kitalált, nem létező, vagy más fajtájú tételazonosító került a címkére.

Ezért...

Hamisítják

...mindig keresse az igazit!

MgSzH Központ: Tel.: 06-1/336-9000 Vetőmag Szövetség: Tel.: 06-1/332-5755

A hamisított vetőmagok (az eredeti függőcímkéhez nagyon hasonló) címkéit egyszerű tépéspróbával lehet kiszűrni, az eredeti címke ugyanis téphetetlen anyagból készül.

A hamisított címkén a vízjel képe csak fénymásolva van a hátoldalon, vagy hiányzik.

Az eredmények helyes kiértékeléséről

A fajtakísérletek terméseredményeinek adatai alapján a felhasználóknak valódi információkra van szükségük

Ahogy a világ minden részében, az USA-ban is egyetemek és független kutatóintézetek minden évben országsszerte nyilvánosságra hozzák fajtakísérleteik aprólékosan kidolgozott eredményeit. Oldalakon át sorakoznak takaros sorokban a gondosan feldolgozott adatok a termésmennyiségről, nedvességtartalomról és egyéb agronómiai tulajdonságokról. A vetőmagos cégek értékesítési és marketing menedzserei átfutják az adatokat, lélekszakadva keresik, hogy melyik lista élén áll a cégük neve. Egyetlen jó szám, és máris megvan az értékesítési, vagy marketing programjuk vezérfonala.

A termelők szintén böngészik a számokat abban a reményben, hogy olyan adatokat találnak, mely alapján ki tudják választani a legjobb termést adó hibridet/fajtát. Amennyiben a természet egy ellenőrzött laboratórium lenne, akkor a termésmennyiségi adat kielégítő válasz lenne az örök kérdésre: „Melyik a legjobb hibrid/fajta?”

A természet azonban nem egy ellenőrzött, irányított környezet, a talaj, az időjárás, valamint maga a vetőmag jelentős változékonyságot visz a fajtakísérletekbe. A fajtakísérletek irányítói messzemenőig bizonygatják, hogy kísérleti eredményeik – amennyire lehetséges – technikailag pontosak, azonban a természet változatossága mindezek ellenére fennáll.

A technikai pontosság fenntartása érdekében a vizsgálati eljárás és az adatok szerkesztése során szubjektív döntéseket kell hozni. Ezek a döntések növelhetik a teljes adathalmaz statisztikai megbízhatóságát.

Hitelesebb eredmények

Január végén egyetemi fajtavizsgálatok vezetői, külső szakértők és szántóföldi vezetők találkoztak az első fajtakísérleti találkozón St. Pete Beachen, Floridában, ahol összevetették tapasztalataikat és megvitatták fajtakísérleti eljárásaikat és politikájukat. Előzetesen ugyanezen témák megvitatására rendeztek két regionális találkozót.

A megbeszélések középpontjában állt, hogy hogyan lehetne minimalizálni a begyűjtött adatok statisztikai változékonyságát.

A tárgyalások elsődleges célja volt, hogy csökkentsék a felhasználók hibalehetőségeit a gondosan összeállított, takaros sorok értékelése során.

I. típusú hiba: Két fajta egyforma, az adatok azonban különbözőnek mutatják őket. Ebben az esetben nincs gazdasági kár, mivel a két fajta ugyanannyit terem.

II. típusú hiba: Két fajta különböző, azonban az adatok egyformának mutatják őket. Van esély a gazdasági kárra, hiszen 50% lehetőség van arra, hogy a kisebb termőképességű fajta kerül kiválasztásra.

III. típusú hiba: Az egyik fajta klasszikkal jobb a másiknál, azonban az eredmények ennek pont az ellentétét mutatják. Ez a legköltségesebb hiba, hiszen nagy valószínűség szerint a kisebb termőképességűt fogja választani a felhasználó, ezáltal pedig megfizeti az alacsonyabb termés árát.

Leegyszerűsített következtetések

Gyakran előfordul, hogy a statisztikai vonatkozásokat figyelmen kívül hagyják és a felhasználók irreleváns következtetések alapján döntik el, hogy melyik a „legjobb” fajta.

Az értékesítési és marketing promó-

Fajtakísérlet

ciós anyagok leggyakrabban az I. típusú hibát követik el, mert nem veszik figyelembe az adatsor legkisebb szignifikáns különbségét. Ez különösen igaz akkor, mikor az adathalmaz variációs koefficiens (CV) értéke magas.

A vizsgálatok programjainak fejlesztői – egységes vizsgálati környezet fenntartásával – lépéseket tesznek annak érdekében, hogy csökkentsék a CV mértékét. A vizsgálaton kívüli adatok kezelése is befolyásolja a CV mértékét.

Például mikortól tekinthetők a termésmennyiségi sorok önmagukban érvénytelennek? Ha egy sor érvénytelennek tűnik, akkor a szomszédos sorok is azok?

Az adatok végső megjelenítési formája is befolyásolja a CV mértékét, mert néhány program a helyi eredményeket egy regionális adathalmazba helyezi. Mivel ezek az összetett adatok átfordulási lehetőségeket rejtenek magukban, az adat végül a III. típusú hibát adhatja.

Hiába azonban minden törekvés, hogy statisztikailag hiteles adatokat szolgáltatassunk, ha nincs biztosíték arra, hogy az értékesítési és marketing programok pontosan ábrázolják az adatokat. Az adatok pontos átvétele folyamatos kihívás marad.

Következő számban: A legjobb hibrid/fajta kiválasztása fajtakísérleti adatok alapján

Eredeti cikk: Joe Funk: Validating yield results; Seed Today 2010/I.

Fordította:
A. E.

Lajtamag Kft.: Egyenletes iramban előre

Előző lapszámunkban útjára indítottunk – reményeink szerint – egy sorozatot, amelynek keretében azokat a cégeket keressük fel, ahol különösen nagy hangsúlyt helyeznek a fejlesztésekre, innovációs tevékenységre. Elsőként Törökszentmiklósról látogattunk, ahol több százmillió forintos beruházás révén új technológiával dolgozzák fel a vetőmagot. E lapszámunkban a Lajtamag Kft.-t mutatjuk be, amelynek ügyvezető igazgatója (és száz százalékban tulajdonosa) Seiwert Gábor. Az ötven éves szakember kacskaringós utat járt be, mire a mai stabil, fejlődő, egyre gyarapodó állapotot megteremtette a cégénél.

Az igazgató irodája lószertől gazdára utal. Lovas és lószobor, nyereg és lovaspálca jelzi, hogy *Seiwert Gábor* gyakorló lovas. Amikor kezét fogunk és bemutatkozunk egymásnak, adódik az első kérdés.

– Hány lovat tart?

– Hatot – mondja kis gondolkodás után, majd gyorsan kijavítja magát – hetet, mert még egyet most fogok megvásárolni.

Egy kicsit még elidőzünk a lovaknál. Az igazgató – saját bevallása szerint – nem tartozik a legszibben lovaglók közé, ez amolyan hobbi, de örök szerelem. A lovakon, s egy kóbor kutya befogadásán kívül nincs más állat a gazdaságban. Növénytermesztés a fő profil, s ezen belül is a vetőmagtermesztés.

Mielőtt azonban ez utóbbi témáról beszélgetnénk, az igazgató fontosnak tartja tisztázni: valójában nem is Mosonmagyaróváron vagyunk, hanem Újudvaron. A község 400 lelket számláló közössége megunta a nagyváros szorítását. Az elmúlt években ugyanis egy jól működő ipari park jött létre Újudvar határában, ahol igazi nagyvállalkozók telepedtek meg. Az iparüzési adót viszont Mosonmagyaróvár önkormányzata szedi be, s ebből a nem kevés összegből (évente legalább 40–50 millió forint) a falu nem lát viszont semmit. Az itt élők a maguk kezébe kívánták venni a sorsuk irányítását, s addig járták a hivatalos utat, amíg *Sólyom László* köztársasági elnök alá nem írta a leválási engedélyt. A jogi út tehát megnyílt, az őszi önkormányzati választásokon pedig önállóvá válhat Újudvar, saját önkormányzattal. Olcsón működő önkormányzatot szeretnének, olyat, amellyel racionálisan irányítható, fej-

Seiwert Gábor ügyvezető igazgató

leszhető a település. A példa egyébként adott: a közeli Mosonszolnok olyan kistelepülés, ahol az egy főre jutó iparüzési adó talán a legnagyobb az országban, s ennek köszönhetően minden házelőtt díszburkolat fedi a járdát.

Seiwert Gábor mosonmagyaróvári lakos, itt is született, itt végezte az egyetemét, s itt él egy négylakásos társasházban második házasságában feleségével és két éves kislányával, két nagyobb gyermeke gimnáziumba, illetve egyetemre jár. Az egyetem elvégzése után a Lajta Hansági Állami Gazdaságban helyezkedett el. Végigjárta a ranglétrát, s mire „beköszöntött” a rendszerváltás, a vetőmagüzem élén találta magát. Nem volt ez hosszú idő, hiszen 1985-ben kapta meg diplomáját. Nos, 1990-ben a fiatal szakember főnöke, *dr. Nagy Frigyes* (aki 1997–1998-ban a Földművelésügyi Minisztérium első embere is volt) vezérigazgató a változtatás híve volt, s meghirdette az ÁG új jövőjét. E szerint a gazdaságot 36 Kft.-re bontotta, amelyek között a Lajta Vetőmag Kft. is szerepelt. Ezt szánták a korábbi vetőmagüzem utódjának. A

felhívást *Seiwert Gábor* komolyan vette, az ÁG-n belül kialakította a Lajta Vetőmag Kft.-t. Majd új szelek kezdtek fújni, jött a privatizációs hullám, s 1993. október elsejével, közös megegyezéssel eljött az ÁG-tól. Egy barátjával, kollégájával, *Kettinger Gyulával* megalakították ezt a vállalkozást (négy éve, hogy vonatszerencsétlenségben elhunyt a jó barát).

Ketten kezdték el a vállalkozást, s lépésről lépésre haladtak előre. A jelenlegi, újudvari telephelyet 1995-ben vásárolták meg, először egy hektárt, majd még egyet. Öreg tehenészeti épületek álltak itt, amelyeket rendbe tettek, s kialakították a vetőmagüzemet. Épült tisztító, szárító, laboratórium, de minden kicsiben. Az alapítás után két évig nem kedvezett a piac a cégnek, nem volt kellő jövedelmezőség, s természetesen őket is elérte a pénzhiány. Szakmai befektetőt kerestek, s a régóta partnerként jelen lévő német cég tulajdonosát *Petersen* urat nyerték meg a társuláshoz. Ez a társulás 1997-ben bekövetkezett, s tőkeemeléssel *Petersen* úr 51 százalékos tulajdonosává vált a Lajtamag Kft.-nek.

– A tőkeemeléssel, s az új tulajdonossal sikerült pénzügyileg is megerősödnünk. A *Petersen* úr ék repecnemelési programja akkor már futott, s a repcekereskedelemben mi is aktívan részt vettünk. 1998-ban minden idők legnagyobb repceüzletét kötöttük, ami annak volt köszönhető, hogy a repce vetésterülete 60–70 ezer hektárról 200 ezer hektárra nőtt. Abban az évben 300 tonna repcevetőmagot adtunk el, s ez komoly bevételt hozott, így további fejlesztéseket hajthattunk végre – mondta az igazgató.

Persze, nem mindegyik év volt ilyen kiugróan jó: voltak hullámvölgyek is az elmúlt évtizedben, de a cég minden évben gyarapodott. A létszám is bővült, 5–10, majd 20 főre, ma már 30 alkalmazottal végzik a munkát. A cég tulajdoni hányada akkor változott meg, amikor Kettinger Gyula váratlanul elhunyt. Seiwerth Gábor megvette az

A fotóválogató és büszke tulajdonosa

örökösöktől a tulajdoni részarányt, így ketten maradtak a cég tulajdonosai. Am 2008-ban, egy újabb fejlesztést már nem támogatott a német tulajdonos, és Petersen úr felajánlotta az igazgatónak, hogy vegye meg az 51 százalékos tulajdonrészét. Néhány hónap egyezkedés után megegyeztek az árban, és Gábor tavaly, augusztus 31-ével az utolsó részletet is kifizette, így egyedüli tulajdonossá lépett elő.

Ami a vetőmagtermesztés iránti érdeklődést illeti, Gábor édesapja volt az, aki az ÁG-ban a vetőmaggal foglalkozott már a kezdetektől. Gábor kislányként is sokat tanult tőle, s az ÁG tangazdaságában, ahol szintén működött egy vetőmagüzem, hibridkukorica, kalászos gabona, apró magvak előállítására folyt, s amelynek egy ideig az édesapja volt a vezetője. Az egyetemi éveken minden nyáron dolgozott ebben a tangazdaságban. Az akkori vezérigazgató, Zámbo Antal azt kérdezte a friss diplomástól, nincs-e kedve vetőmagtermesztéssel foglalkozni. Volt.

A Lajtamag Kft. árbevételének 70 százaléka az aprómag exportból származik. Exportra termesztett növény a mustár, amellyel mindig nagy problémák adódtak abból, hogy vajon mennyi szklerócium van a magok között. (Közismert a szakmában, hogy ez egy áttelelő gombaképlet, ami betakarításkor bekerül a termények közé.) Mivel a mérete, súlya mindenképpen megegyezik a mustármaggal, csak a színe fekete, ezért vásároltak egy fotóválogató gépet. Nem

volt olcsó beruházás, de megérte, mert száz százalékos tisztaságú terményt szortíroz a zsákba. Ezzel a berendezéssel facélia, olajretek is tisztítható, de a búzát is leválasztja az árpától. A berendezésnek köszönhetően fémzárólásra alkalmas vetőmagot csomagolnak. S miután tavaly jelentősen megnőtt a rendelésük a magvak tisztítására, ezért vettek egy nagyobb teljesítményű gépet.

– Az élet azonban nem áll meg, s mindig újat kell kitalálni – mondja az igazgató. – Jelenleg is tíz pályázatunk fut, van, amelyik elszámolás alatt van, van, amelyiket most adjuk be. Nem lehet minden évben mustármagból, facéliából megélni, ezért új fába vágunk a fejszénket: a durumbúza termesztéstechnológiai fejlesztésén dolgozunk.

Egy pályázatot is beadunk ebben a témában, mégpedig három nemesítő intézettel közösen. Magyarországon 11 ezer hektáron termesztünk durumbúzát. Mióta ezzel a növénnyel foglalkozunk, azt látjuk, hogy az Európai Unió megvonta a támogatást a durumbúza termesztéstől is. Ennek következtében 500 ezer hektárral csökkent a durumbúza vetésterülete Európában, ami jelzi, hogy a piacon hiány lesz ebből a terményből. A jó minőségű durumbúza tehát eladható, s van is rá kereslet.

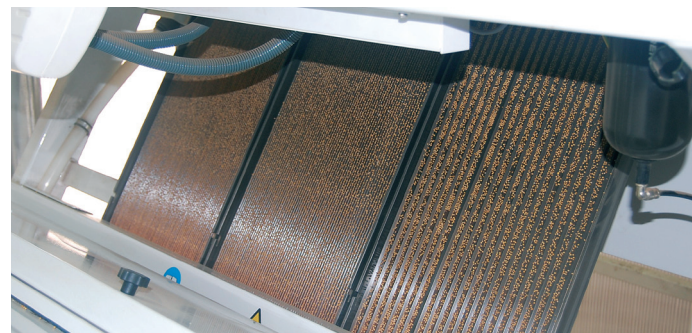
A durumbúza termesztéstechnológiája azonban még nem közismert, sok még az ismeretlen tényező a termelő számára, ezért sem terjedt el jobban a vetése. Gábor maga is azt mondja, hogy 2004-ben nem sikerült jó minőségű durumbúzát betakarítani, ezért csaknem felhagyott ezzel a termesztéssel. A durumbúza esetében például a fuzárium sokkal nagyobb problémát okoz, mint a „normál” gabonánál. Ma már tudja, hogy milyen technológiai lépések szükségesek a jó minőség előállításához. S az sem véletlen, hogy azon gondolkodik, hogy létrehoz néhány ezer hektáron egy integrációt a durumbúza termesztésre. A pályázat révén három évre egymillió euró áll rendelkezésre ahhoz, hogy a durumbúza technológiát kidolgozzák, s egy kiválóan felszerelt durumbúza labor is megépüljön. Az igazgató bízik

abban, hogy három év múlva sikerrel zárják a pályázatot.

Szóba kerül egy másik pályázat is, mégpedig a szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási programra íródott. Ennek keretében a Lajtamag Kft. keverékkel megújuló zöldtrágyázási projektet dolgozott ki. Ennek lényege, hogy szaknácásadást biztosítanak a gazdálkodóknak a zöldtrágyavetéstől az aláforgatásig. Zöldtrágyázás új szellemben, mondhatnánk.

A vetőmagüzem mellett szántóföldi növénytermesztéssel is foglalkoznak a cégnél. A saját, illetve bérelt földterületük 1060 hektár. Ezen zömmel vetőmagtermesztés folyik, a repcétől a hibridkukoricán át a facéliáig sokféle magot termesztnek, míg tavaly 12 ezer hektáron folytattak integrált vetőmagtermeltetést. Az idén ez a terület 7000 hektárra csökkent. A hazai mustár vetőmag 30 százalékat dolgozzák fel az üzemben, olajretekkel szintén ez az arány. A facélia a vezérnövényük, s az integrációban működő vetésterületek 50 százalékat ez a növény uralja. A konkurencia is a Lajtamag Kft.-től rendeli meg a facéliamag tisztítását, így az európai igény 80–85%-a Ujduvarról kerül ki.

A tavalyi esztendő újdonsága, hogy belefogtak a popcorn kukoricatermesztésbe. Sok még a buktató, sok még a kérdőjel. De nem adják fel, idén 200 hektáron vetettek popcorn kukoricát. A

Így válogat az új berendezés

piackutatás, a technológia kidolgozása kísérleti stádiumban van, de ez újabb kitérés pont lehet azon növénytermesztők számára, akik vállalják a termesztéssel járó buktatókat.

Gábor hosszú távra gondolkodik, ami tíz évet is jelent a Lajtamag Kft. életében. Jelenleg stabil gazdálkodás folyik a cégnél, ezért optimista. Ha hosszú távon rosszul mennének a dolgok a cégnél, akkor a világ mezőgazdaságában is rossz irányba fordulnának a folyamatok, mondta végezetül.

H. Gy.

Kertészből vált vetőmag- termesztővé

Van Szolnokon egy vállalkozás, amelyet egy csinos, fiatal hölgy vezet. A Kesjár Flóra Vetőmag-termelő és Kereskedelmi Kft.-ről és Kesjár Kamilláról van szó, akit a sajtó az utóbbi időben gyakran megszólít. Persze, nem elsősorban a vetőmagnak szól ez az érdeklődés. Sokkal inkább annak, hogy Kamillát a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége – AGRYA 2010. február 27-én megtartott tisztújító országos gyűlésén beválasztotta az „elnöki trióba”, így társelnöke lett a szervezetnek. S ő az, aki két évvel ezelőtt egy nemzetközi pályázaton bekerült az öt leginnovatívabb európai fiatal gazda közé, mégpedig vetőmag témával.

A mai, internetes világban már nem titok, hogy *Kesjár Kamilla* édesapja elvesztése után, 2004-ben, kertész és közgazdász diplomával a kezében vette át a cég ügyeit. Segítségére volt ebben húga, Kata, munkatársai, valamint üzleti partnerei is.

Vetőmag: a szakma csúcsa

Kamilla nyíltan beszél a múlttól.

– Családi indíttatásból jelentkeztem a Kertészeti Egyetemre, de nem feltétlen gondoltam, hogy a szakmában fogok maradni. Amikor harmadéves egyetemista voltam, elkezdtem a Szolnoki Főiskolát is, mondván, hogy idegenforgalmi közgazdász leszek. Az ökoturizmussal szerettem volna foglalkozni, mert jobban vonzott a természet és az utazás, mint a mezőgazdaság. Szüleim támogattak, de azért megjegyezték, hogy ebből bizony Magyarországon elég nehéz megélni. Ezt ugye egy lelkes fiatal nem igazán hiszi el. A kérdés azonban gyorsan eldőlt apu távozása után – bár nem terveztem, hogy hazaköltözöm Szolnokra, és gyakorló gazdálkodó, vállalkozó leszek.

De az lett, és Kamilla saját bevallása szerint is nagyon megszerette ezt a szakmát. S miért pont zöldségvetőmag? Nos, ez az édesapa, *Kesjár Pál* hagyatéka, aki húsz éves szakmai tapasztalattal a háta mögött hozta létre a családi vállalkozást, jó nevű szakemberként. A Kesjár Flóra Kft.-t 1992-ben alapította, és az elmúlt évtizedekben kiterjedt hazai és nemzetközi kapcsolatokat épített ki. A Kesjár név ismert és elismert a zöldség vetőmagtermelés és értékesítés területén belföldön és külföldön egyaránt.

– A vetőmagtermelés a szakma csúcsa. Lássuk be, hogy vetőmag nélkül nem jutunk sehova. A vetőmagon keresztül megfigyelhetjük a tendenciákat, ami a mezőgazdaságban lezajlik, hiszen ez a termékpálya előtti, „nulladik” láncszem, ráadásul hatalmas hozzáadott értéket hordoz.

– A legnagyobb problémája a vetőmagszakmának, hogy nem tud szélesebb társadalmi rétegekhez szólni, hiszen mi csak a termelőkkel állunk kapcsolatban – erősíti Kamilla gondolatát *dr. Ruthner Szabolcs*, a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója, aki szintén jelen volt a beszélgetésen. A vetőmag hiánya ma még nem okoz társadalmi feszültséget, a szakma ismertsége, elismertsége jóval alatta van a többi mezőgazdasági ágazaténak.

– Lássuk be, hogy ez a mi hibánk is – jelenti ki Kamilla. Nem mutatunk eleget magunkból a társadalom számára. Vidéken élek, és a kertekben csak muskátlit, tuját és fűvet látni. Kevesen vetnek zöldborsót, petrezselymet, pe-

dig ezeket nem túl nehéz termesztani. Újra kellene éleszteni a kertészkedő kedvet! Hiszen a saját zöldségünk - ha élhetek a közhellyel – mindig friss és ellenőrzött minőségű.

Megküzdött a pozícióért

Kamilla az egyetemi éveire úgy emlékszik vissza, mint fiatalos, lázadó korszaka legszebb éveire. Bár az oktatási rendszerben polihisztor-képzés folyik, ami azt jelenti, hogy mindenkől egy kicsit, de egyik tantárgyból sem ásnak a mélyre. Ráadásul a gyakorlati képzés sem igazán megoldott, nincsenek tanulmányhelyek, normális tangazdaságok, ahol a hallgató a gyakorlati életet is kipróbálhatná, tanulhatná és megszerethetné. Ezért olyan sok a diploma kézhezvétele után a pályaelhagyó, hiszen nincs lehetőségük meglátni a szakma szépségeit.

A 2008 novemberében rendezett Európa Innovatív fiatal Gazdája pályázatra Kamilla is jelentkezett. A Brüsszelbe küldött több száz pályázat közül

öten jutottak a leginnovatívabb európai fiatal gazda római döntőjébe. Többek között egy spanyol állattenyésztő fiú, aki juhsajtot állít elő saját tejéből, egy olasz lány, aki a maga vetette gabonájából tésztát készít és Kamilla, aki a vetőmagtermesztést képviselte. A verseny célja az volt, hogy bebizonyítsák: a fiataloknak a konvencionális (hagyományos) mezőgazdasági tevékenységen túl, több lehetőségük is mutatkozik a kitöréshez. Ilyen a vetőmagtermesztés is.

A kezdeti évek után Kamilla elismeri, hogy szerencséje volt, mivel a cég munkatársai lojálisak voltak az új vezetővel szemben és az édesapa partneri köre is erkölcsi támogatást, biztatást adott a lányoknak, így ezután már jöhettek a sikerélmények is. Öt év után rájött arra, nagy lehetőséget kapott azáltal, hogy hagyta a saját útját járni, a saját elképzeléseit megvalósítani.

A Kesjár Flóra Kft.-nél heten dolgoznak. Kamilla úgy gondolja, hogy kivételes a helyzete a munkatársait illetően, hiszen egy összeszokott csapat dolgozik a cégnél és minimális a fluktuáció. Olajozottan megy a munka. A cég bérelt földön gazdálkodik, ami 50–100 hektár között mozog, attól függően, hogy melyik évben mit vetnek, e mellett több száz hektáron termeltetnek különféle zöldség vetőmagot. A vetőmagot aztán a cégnél fémzárolt minőségben értékesítik. A legfontosabb nő-

Kesjár Kamilla

Született: 1978-ban.

Végzettsége: okleveles kertész-mérnök (Kertészeti Egyetem Budapest), közgazdász (Szolnoki Főiskola).

Nyelvtudás: spanyol, angol. Szolnokon él.

2004 óta cégvezetője a zöldségvetőmag előállításával és kereskedelemmel foglalkozó Kesjár Flóra Kft.-nek. A cég Magyarország területén szaporít és termeltet vetőmagot – technológiai és növényvédelmi szaktanácsadással – tisztított, fémzárolt minőségben, amit belföldön, a Balkánon és az EU tagországokban értékesítenek. Célja, hogy Magyarországon a termelőknek lehetőségük legyen több lábón állni és ne csak a konvencionális növénytermesztés legyen reflektorfényben.

2005 óta Agrya tag, 2010. február 27-én társelnöknek választották.

vények a borsó és a hagymafélék, de termeltetnek retket, kaporot, tökféléket is, szinte mindent, ami egy kertben szükséges. A cég tehát termel és termeltet belföldön, ám az értékesítés zömmel határon túl történik.

– Nincsenek saját fajtáink, mert nincs saját nemesítési hátterünk. De szerencsére, már 15 éve partnerünk a

SEMO (cseh zöldségvetőmag nemesítőház), aki teljes szortimenttel rendelkezik – így minden típusú zöldségtermelőt meg tudunk szolgítani. A vetőmag szaporítás során azonban az egész szakmára kihat az az állami magatartás, hogy sajnos a vetőmagtermesztést és használatot nem támogatják, így a gazdálkodó nincs arra kötelezve, hogy fémzárolt vetőmagot használjon. E mellett a zöldségvetőmag előállítás csak földalapú támogatást kap, így a vetőmagtermesztő sokszor hátrányban van egyéb kultúrákkal szemben. Várom, hogy a 2013 utáni agrárpolitikában legyenek változások, így a mi szakmánknak is nagyobb lehetősége lesz a fejlődésre.

Hajlam a változtatásra

A Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségében betöltött társelnöki poszt teret ad Kamillának az érdekvédelmi munkára. Fontos ez abból a szempontból is, mert azt tapasztalhatja, hogy a fiatalok között sokkal nagyobb a hajlam a változtatásra, mint az 50–60 éves gazdálkodói generációban. A fiatalok már nem kényszerből, hanem saját akaratukból választják a mezőgazdálkodást.

Mit kívánhat az ember?

Csak azt, hogy minél több, Kamillához hasonló fiatal gazdával találkozassunk a magyar mezőgazdaságban.

H. Gy.

Hírek a tudomány világából

Oregánó (szurokfű) illatú kukorica

A biotechnológiai úton kifejlesztett oregánó illatú kukorica vonzza a védelmező fonálférgeket.

A svájci Neuenburg város egyetemének kutatói genetikai technológia segítségével kerestek egy olyan illatot, mely megvédi a kukoricát a kártevőtől. Az illatos kukorica így vonzani fogja azokat a fonálférgeket, melyek megölik a káros rovarokat a gyökérszónában.

A kukorica számos illatanyagot bocsát ki a különféle rovarfajták (pl.: gyökérvírusok) elleni védekezés eszközeként. Ezen rovarok lárvája elfogyasztja a gyökérszöröket, majd behatol a növény gyökerébe. Az egyetem kutatói a jénai Max Planck Intézetrel dolgoztak közösen és felfedezték,

Forrás: orszagalbum.info

hogy Amerikában sok kukoricafajta már nem termel ilyen „segélykérő” illatot.

Az oregánó illata

A kutatók az oregánó egy génjét ültették át kukoricafajtába. A gén szabályozza az oregánó illatanyag molekulák kibocsátását és – a kutatók szerint – az új stratégia kombinálja a biológiai növényvédelmet a biotechnológiával.

A kukorica vonzza a fonálférgeket és ezáltal szignifikánsan kevesebb gyökérvírusosító lárva tud kárt tenni benne, kevesebb gyökérvírusosítást szenved. A gyökérvírusosító rovarok száma 60%-kal csökkent a konvencionális kukoricához képest. A módszer hatékonysága egyenértékű a növényvédő szerek hatékonyságával.

Európában a kukoricafajták még képesek a lárvaölő fonálféregk vonzására. Ez a tulajdonság az amerikai fajtákba hagyományos nemesítési módszerekkel is átvihető.

A tudósok célja a kukorica védelmi rendszerének erősítése. Úgy gondolják, hogy ez a stratégia más növények védelmére is alkalmazható lehet.

A biotechnológiai úton módosított búzáról

Az ipar jelentése szerint a biotechnológiai tulajdonságok segíthetnek a búza versenyképességének helyreállításában.

Szeptemberben az amerikai búzaszektor jelentős szervezetei – Búzater-

mesztők Szövetsége, Amerikai Búza Szövetség, Észak-Amerikai Molnárok Szövetsége és a Búza Élelmiszer Tanács – készítettek egy jelentést „A biotechnológiai úton módosított búza” címmel.

A munkacsoportot azért hozták létre, hogy feltárják a biotechnológiai tulajdonságok értékesítésével kapcsolatos kérdéseket a búzavertikum előtt.

A tanulmány szerint a szektorban általában megértették, hogy ha a búza, mint növény, versenyképességét növelni akarják, összehasonlítva a kukoricával és a szójával, akkor az egyéb növényeknél elérhető technológiákat a búza esetében is elérhetővé kell tenni.

A tanulmány hangsúlyozza azonban, hogy ez nem jelenti azt, hogy a szektor minden problémája megoldódik. Egyetlen technológia sem képes bármilyen növényt egyedül versenyképpé tenni. Azonban az egyéb növények biotechnológiai úton módosított tulajdonságainak gyors terjedése hitelessé teheti azt az elméletet, miszerint a búza a biotechnológia segítségével jelentősen fejlődhetne.

Előtérben az abiotikus tényezők

A tanulmány szerint a tulajdonságok kifejlesztésénél az abiotikus stressz tolerancia kiemelt helyen van, különösen a szárazság tolerancia. Azok a tulajdonságok, melyek lehetővé tennék, hogy több búzát lehessen kevesebb vízzel előállítani, különösen előnyösek lennének a gazdálkodók számára és a társadalom egészére nézve.

További abiotikus stressz faktorok, melyek elleni toleranciát előtérbe helyezték: hő, hideg, fagy; a természetlag növekedését, a tápanyag-felhasználás hatékonyságát; valamint a különféle betegségek (pl.: különféle rozsda fajok, ill. fuzárium fajok) elleni rezisztenciát is a fontos tulajdonságok közé sorolták.

A fontossági sorrendben ugyan hátrébb, de felsorolásra kerültek a végfelhasználói, táplálkozási tulajdonságok, valamint a növényvédő szer tolerancia.

Ha a búza vertikum nem képes változtatni a hozzáálláson, és nem képes a búza versenyképességét helyreállítani, a búza jelentősége csökkenhet. Ez azonban a vertikum minden szereplőjét – a termelőktől a fogyasztókig – kedvezőtlenül érintené.

További információk: www.wheatworld.org/issues/biotechnology

A vaddisznó, a dámvad és a GM kukorica

Német kutatók azt állítják, hogy a vaddisznók és a dámvadak nem terjesztik a GM kukoricát.

Ha a hagyományos német ilyencsnek számító vaddisznó, vagy a dámvad genetikailag módosított kukoricát eszik az őszi vadászati szezon alatt, a transzgenikus maradvány felhalmozódik a húskukban? Ürülékükkel terjesztik a GM kukoricát? A Német Szövetségi Környezetvédelmi Iroda tanulmányt

végzett a két vitás kérdés megválaszolására. A müncheni Egyetem kutatói szerint a válasz mindkét kérdésre nemleges.

Ősszel a dämpörkölt, vaddisznó rostélyos, a vadragu és egyéb vadból készült ilyencsések szezonja van. Ugyanakkor a GM kukoricát világszerte övező hullámok következtében a kritikus fogyasztók étvágya alábbhagyott.

Valójában nem volt teljesen világos, hogy a vadállatok hogyan emésztik meg a GM kukoricát és hogy a transzgenikus maradványok felhalmozódnak-e azok húzában. Az Egyetem kutatói kimutatták, hogy semmi ok az aggodalomra.

Kora októberben teljes vaddisznócsaládok dorbézoltak a kukoricatáblákon, lakmározva a kukoricát. A kukoricát a vadállatok téli etetésére is használják annak érdekében, hogy így megvédjék a gazdálkodók területeit.

Az Egyetem kutatói azt vizsgálták, hogy a dámvad (Dama Dama) és a vaddisznó (Sus Scrofa) hogyan bontják le a GM kukoricát, valamint, hogy ürülékükkel véletlenszerűen terjesztenek-e csírázóképes transzgenikus vetőmagot.

A GM kukoricával takarmányozott vaddisznóknak csak az emésztőszerveiben találtak transzgenikus komponenseket. A béltraktuson kívül semmilyen maradványt nem találtak a kutatók, sem a dámvadak, sem pedig a vaddisznók szöveteiben.

„Az általunk vizsgált vadhúsok teljesen mentesek voltak a transzgenikus komponensektől” – mondta Prof. Heinrich H.D. Meyer, a kutatók egyike.

A vaddisznók ürülékében a transzgenikus kukoricaszemek mindössze 0,009%-a volt sértetlen. A dámvadak esetében nem tudtak sértetlen kukoricaszemet kimutatni az ürülékből.

Prof. Meyer szerint nincs ok aggodalomra azoknak, akik félnek a GM kukorica – vaddisznó és dámvad ürülék általi – megállíthatatlan terjedésétől.

Eredeti: Seed Today 2009/IV.

A. E.

Jogdíjas termény-visszavetés

Az oltalmazott növényfajták vetőmaghasználatának szabályozása hazánkban 1983-ban kezdődött az új növényfajták oltalmazására létrehozott nemzetközi egyezményhez (UPOV 1961) történő csatlakozással, illetve a 2003. évi LII. Törvény kihirdetésével. A vetőmag szakma tudomásul vette a licencdíj fizetési kötelezettséget és a fajtahasználati korlátozásokat, a termelő csak a kurrensebb fajták magasabb árával találkozott. A nem oltalmazott fajtáknál bevezetett fajtahasználati díj az áreltéréseket mérsékelte. A fémzárolt vetőmaghasználat magas volt – különösen az oltalmazott fajtáknál –, hiszen általában a legjobbakat védették le a nemesítők, akik ezért megfelelő bevételhez jutottak.

A termelési költségek növekedésével nem nőttek arányosan a termények árai, ami az egész ágazatra visszahatott. Ez egy negatív spirált indított el, növekedett a fémzárolatlan termény visszavetésének aránya, ezáltal csökkent a termés, a nemesítésre fordítható összeg, s ezáltal az élelmiszerellátás biztonsága.

Az EU a fenntartható fejlődés érdekében a Tanács 2100/94/EK rendeletével és a Bizottság 1768/95/EK rendeletével vágta át a gordiuszi csomót. Létrehozta az Európai Fajtaoltalmi Hivatalt (CPVO). Engedélyezte 21 növényfaj nem hibrid oltalmazott fajtái terményének saját gazdaságban, méltányos jogdíj megfizetésével történő elvetését. Célja volt biztosítani:

- a gazdálkodói előjogot (nem kell a termény elvetéséhez fajtatulajdonosi engedély),

- a szellemi termékek védelmét (méltányos jogdíj megfizetése),

- a nemesítés finanszírozhatóságát (legyenek megfelelő fajták).

A Találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 109/A–109/C paragrafusai ugyanezeket a hazai célokat határozták meg 2009. 08. 01. hatályosulással.

A Fajtaoltalmi Nonprofit Kft.-t eddig 17 fajtatulajdonos cég, illetve képviselője bízta meg oltalmazott fajtáinak visszavetett terménye, illetve burgonya gumója utáni jogdíj beszedésével. Az eltelt rövid idő alatt végzett munkánkról annyit, hogy 2009. 07. 31-én kezdeményeztük az általunk képviselt fajták vetési mennyiségének és licencdíj mértékének közleményét az FM Értesítőben. Az MVH-tól kérelmeztük a törvény által rendelkezésre bocsátható termelői adatok megadását. Fajtahasználati nyilatkozatot és kitöltési útmutatót terveztünk. Nyomdától árajánlatokat kértünk és a postával szerződést kötöttünk. Speciális szakmai számítógépes program írására

ajánlatokat kértünk és a nyertessel közösen terveztünk. Irodát választottunk és szolgáltatói szerződéseket kötöttünk. Közben előadásokat tartottunk, média-tevékenységet folytattunk és az érdekvépviselettel tárgyaltunk. Mindezek a Kft. alapítóinak bevonásával történtek.

A 2009. évi őszi vetések bevallására vonatkozó felhívásunk első körét év végén bocsátottuk ki. Az adatok előfeldolgozását két munkatárs felvételével kezdtük meg. A mezőgazdasági termelők és vetőmag-feldolgozók Fajtahasználati Nyilatkozatának számítógépes feldolgozása rutinszerűvé vált. A díjbekérők és számlák kiállítása, a programok összehangolása az idő rövidsége miatt csúszott. A termelők újabb körének most küldtük ki a múlt évi őszi vetésekre vonatkozó Fajtahasználati Nyilatkozat kérdőíveket. A tavaszi vetésű fajtákról is jelentettünk meg közleményeket.

Az oltalmazott növényfajták visszavetett terményének használatával kapcsolatos Fajtahasználati Nyilatkozat kitöltési tapasztalatai összességében pozitívak. Az új jogi szabályozás ismertetésére, a termelők felkészítésére kevés idő és anyagi eszköz állt rendelkezésre. Kezdetben sok telefonos hívást kaptunk, hogy a vásárolt vetőmag számlájáról hiányzik a fémzárolási szám. Orvoslására ajánlást fogalmaztunk, melyet a VSZT tagjai felé továbbított. Kezelnünk kellett a korábban megfizetett emelt licencdíjas tételek maradványának ügyét is. Aki a fémzárolt vetőmag utáni újbóli jogdíj fizetésről nyilatkozott, annak természetesen nincs ilyen kötelezettsége. Ha előre befizette visszakapja a pénzt, mert a vetőmag árban benne van az egyszeri használat jogdíja.

A kistermelői alanyi fajtahasználati jogdíj mentességet felhívásunkban többször leírtuk: utántermesztett burgonyánál 1 ha terület nagyságig, más fajok esetén pedig 20 ha összes szántóterület

nagyságig nem kell fizetni. A 20 ha nem növényfajonként értendő. A terület nagyságok az EU rendeletből kerültek levezetésre és ezekkel a mentességi területekkel nem csökkenthető a bevallási terület.

A Fajtaoltalmi Nonprofit Kft. által képviselt fajták a Fajtahasználati Nyilatkozat kitöltési útmutatójának mellékletében szerepeltek. Rajtuk kívüli fajtákról nem kell nyilatkozni, azokat nem tartjuk nyilván. Más kérdés, ha a bizonyítási kötelezettség a termelőre hárul.

Az első tapasztalatok és a hozzánk eljuttatott észrevételek alapján meghosszabbítottuk a nyilatkozat beküldési határidejét. A felelősen termelőket jogkövető magatartásra szólítjuk fel. A partnerségi viszony erősítésére, a tisztelt mezőgazdasági termelők és vetőmag-feldolgozók jobb tájékoztatására, a gyorsabb, olcsóbb és időkímélőbb Fajtahasználati Nyilatkozat nyomtatvány letöltésére beindítottuk a <http://www.fss.hu> honlapunkat. Honlapunkról letölthető szerződés megkötésével (új partnernél az azonosító és kapcsolattartó adatok csatolásával) elektronikus bevallási elérhetőséget biztosítunk felhasználóknak és jelszó megadásával. Szabaduljon meg a papír kötöttségétől!

Köszönöm, hogy Fajtahasználati Nyilatkozatával támogatja az Ön igényei szerinti, fenntartható fejlődést biztosító fajták nemesítését.

Seprenyi Bálint István
ügyvezető

Hírek külföldről

Better Regulation (új fejlemények)

A vetőmag irányelvek felülvizsgálatára két éve elindított ún. „Better Regulation” folyamat keretében az EU Bizottság egy újabb kérdőívet küldött ki az érdekeltek részére. A kérdőív számos olyan új koncepciót és megfogalmazást vezet be, ami a korábbi egyeztetések során nem került szóba. Úgy tűnik, hogy a Bizottság megpróbálja az irányelvek hatályát – és ezáltal a vetőmag forgalmazási feltételeket is – kiterjeszteni a „kistermelők”, a „helyi piacok”, és a „tájfajták” kérdéskörére is.

Nem igazán lenne szerencsés a fent említett kategóriák fogalmát bevezetni a vetőmag és szaporítóanyag szabályozásba. Amennyiben ezeket a területeket eltérő és kevésbé szigorú módon szabályoznánk, az kockázatos lenne a teljes rendszerre nézve.

A vetőmagszektor részéről mindenféleképpen egységes fellépés szükséges. Az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) elkészített egy ajánlás tervezetet a kérdőív kitöltésére vonatkozóan, amelyhez – a nemzeti sajátosságok figyelembe vételével – a VSZT is csatlakozott.

Az Európai Bizottság új Irányelve a csávázott vetőmag követelményeiről

Az Európai Bizottság elfogadott egy direktívát (2010/21.), mely a tagországokat felszólítja, hogy alkalmazzák azt a szabályozást, mely négy inszekticid csávázószer és az azokkal csávázott vetőmag használatának speciális minőségbiztosítási kezelésére vonatkozik.

A tagországoknak 2010. október 31-éig kell átvenniük az Irányelvben foglaltakat, amennyiben ezt nem teszik meg, úgy az abban foglalt termékek nem engedélyezett státuszba kerülnek.

Az irányelv átvételekor az alábbiakra mindenképpen tekintettel kell lenni:

- A direktíva átvételének időben kell megtörténnie, hogy biztosítva legyen a termékek felhasználhatósága, valamint az azokkal kezelt vetőmag vétele és forgalmazása.

- A nemzeti követelményeket úgy kell meghatározni, hogy azokat a tagországok kölcsönösen elfogadják, és biztosítva legyen a csávázott vetőmag szabad

áramlása, szabad felhasználása a teljes Közösségi Piacon mindenféle egyéb, ország-specifikus előírások nélkül.

- Az átvétel során a követelmények ne teljesítsék túl az Irányelvben előírtakat.

A fentiek figyelembe vételével az ESA egy ajánlást készített, amelyet a nemzeti szövetségek útmutatóként használhatnak a nemzeti hatóságokkal és az államigazgatási szervekkel folytatott, az Irányelv átvételével kapcsolatos tárgyalások során.

ESA-COPA magas szintű találkozó az innováció jelentőségéről

A Közös Agrárpolitika (KAP) jövőjéről szóló politikai eszmecsere keretében találkoztak az ESA, valamint az európai termelőket tömörítő szervezet, a COPA-COGECA magas szintű delegációi. A megbeszélés főként a növénynevelés és innováció európai gazdálkodásban betöltött szerepéről szólt. Ennek keretében természetesen kiemelt helyet kapott a CPVO (Közösségi Növényfajta Hivatal) által kezdeményezett felmérés az utántermesztett vetőmagok európai helyzetéről. A CPVO munkájában mindkét szervezet aktívan részt vesz és várhatóan az év vége felé lehetségesek konkrét eredmények.

A felek érdekeltek a jelenleginél jobb, egységesebb begyűjtési rendszer kialakításában, illetve egyetértettek abban, hogy rendezni kell a „kisgazdálkodó” fogalmát.

Az ESA Szellemi Tulajdonjog Védelmi Konferenciájára 2010. április 22–23. között került sor 13 ország, mintegy 110 képviselőjének jelenlétében. A konferencia célja a tagok tájékoztatása volt a szellemi tulajdonjog védelem területén elért fejlődésről.

Az ESA Szellemi Tulajdonjog Bizottsága ismertette a területen elért eredményeit. Sok olyan téma van, melyek a véglegeshez közeli állapotban vannak, ilyenek például a DNS markerek használata, a nemesítői jogok elvülési ideje, a betakarított termény és a CPVO szerepe. A szabadalmak és a nemesítői jogok közötti koegzisztencia további tárgyalásokat igényel.

A holland mezőgazdasági minisztérium ismertetett egy tanulmányt, mely a szabadalom és a nemesítői jogok közötti átfedésekből adódó hosszú távú

következtetéseket elemzi Hollandiában.

Más előadások a nemesítői és biotechnológiai fejlesztéseket elemezték, valamint az EU fajtaoltalmi és az USA szabadalmi rendszere közötti különbségeket.

Számos résztvevő aggodalmát fejezte ki a genetikai anyagok hozzáférhetőségével kapcsolatban. Kiemelték a befektetések ésszerű megtérülésének szükségességét is. Megfogalmazódott egy javaslat, egy ún. nemesítői előjog bevezetésére, mely lehetővé tenné, hogy a nemesítői programban felhasználjanak olyan fajtát, mely szabadalmaztatott tulajdonságot tartalmaz, és csak az értékesítéskor fizessék ki. A javasolt rendszer hasonló lenne az FSS rendszerhez.

A munkacsoport az ESA új állásfoglalását a szellemi tulajdonjog védelméről várhatóan 2010 szeptemberére készíti el.

Az ISF nemzeti vetőmag tagszövetségek titkárságának találkozója Zürichben

A tagok új határértéket határoztak meg a szervezet pénzügyi tartalékának vonatkozásában. Amennyiben a tartalék az éves kiadások (a konferencia költségek kivételével) 115%-a alá, vagy 185%-a fölé kerülne, a tagdíjszabályzatot felül kell vizsgálni, és értelem szerűen dönteni annak emeléséről, vagy csökkentéséről.

A jelenlévők egyetértettek abban, hogy egy vállalat csak akkor vehessen részt továbbra is az éves konferencián, amennyiben tagja valamelyik nemzeti tagszövetségnek. Az is megerősítést nyert, hogy a nemzetközi cégek leányvállalatainak alkalmazottai is csak akkor vehetnek részt, ha a leányvállalat tagja az adott ország nemzeti szövetségének, függetlenül az anyavállalat tagságától.

Az ISF továbbra is lényegesnek tartja, hogy minél naprakészebb adatokkal rendelkezzen a világ vetőmagtermeléséről és piacáról. A tagországok képviselői azonban jelezték, hogy sok esetben számukra is gondot okoz az országon belüli adatgyűjtés.

Az OECD éves Vetőmag Rendszerek Találkozója 2010. március 22–26. között került sor Új-Zélandon, több mint 50 képviselő részvételével. Számos, a vetőmagipart és a nemzetközi

zi vetőmag kereskedelmet közvetlenül érintő kérdést vitattak meg.

Felvetődött, hogy a Vetőmag Rendszerek követelményeit terjesszék ki a kísérleti vetőmagokra is. Az ezzel kapcsolatos tanulmány várhatóan novemberre készül el.

Egy másik javaslat a Vetőmag Rendszerek szövegének felülvizsgálatára vonatkozott, a szövegnek hangsúlyoznia kellene, hogy a gazdasági értékvizsgálatok (VCU) lefolytatása inkább a nemzeti megbízott hatóságok és a vetőmagos

cégek felelőssége, mint sem az OECD-é. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy az ISF a VCU vizsgálatok ellen lenne, azonban a vizsgálat nem kellene, hogy az OECD listára történő felkerülés kötelező eleme legyen.

Ismertették a felmérés eredményeit, mely a standard zöldségvetőmagok elismerésének a Rendszerekbe történő foglалásáról szól. A felmérés alapján a 18 válaszadó cég és nemzeti szövetség egyaránt azon az állásponton volt, hogy a zöldség vetőmagipar nem látja szüksé-

gesnek a minősítési protokollok kialakítását standard vetőmagokra.

Két olyan téma került felvetésre, melyet a későbbiekben fognak tárgyalni. Az egyik, hogy a nem OECD tagországokban a nemzeti megbízott hatóságok segítsenek az eljárásokhoz és a rendszerek alkalmazásához szükséges infrastruktúra kialakításában, illetve az átmeneti időszakban végezzék a szántóföldi minősítést. A másik, hogy a vetőmagminősítési eljárásokat harmonizálják a fajta előállításának folyamata során.

VSZT szervezeti hírek

Email cím változás

Az informatikai rendszerünk fejlesztésének részeként megváltoztak e-mail címeink.

Az új címeink a következők:

VSZT központi cím: vszt@vszt.hu

dr. Ruthner Szabolcs: ruthner@vszt.hu

Németh Károlyné: nemethne@vszt.hu

Apostol Emília: apostol@vszt.hu

Németh Noémi: noemi@vszt.hu

Kérem, a jövőben a fenti e-mail címeiken keressenek minket! Az egyéb elérhetőségeink (cím, fax, telefonok stb.) változatlanok.

Megújult a VSZT honlapjának angol nyelvű változata

VSZT-t külföldi partnerszervezetei révén, valamint széles körben regisztrált honlapjának köszönhetően sok külföldi érdeklődő keresi meg magyarországi partner után kutatva. Még 2006-ban létrehoztunk egy idegen nyelvű vetőmagos cégadatbázist. Az adatbázist CD formátumban, valamint a VSZT honlapján is elérhetővé tettük.

Időközben a honlapunkat továbbfejlesztettük, amelynek szerkezeti felépítése nem tette lehetővé az idegen nyelvű cégadatbázis folyamatos aktualizálását. Ezt a hiányosságot meg kívántuk szüntetni, ezért a magyar honlappal paralel kialakítottuk az angol nyelvű felületet is. Ezen a felületen elhelyeztük a frissített angol nyelvű cégadatbázist is a magyar oldalhoz hasonló módon, némileg bővített tartalommal. A VSZT tagságából eddig kb. 60 cég jelezte, hogy meg kíván jelenni angol nyelvű tartal-

lommal. További tagjaink jelentkezését is várjuk, amit a honlapról letölthető adatlap visszaküldésével lehet megtenni (www.vszth.hu)

VSZT-Biokontroll együttműködési megállapodás megújítása

A megfelelő arányú ökológiai vetőmaghasználat elengedhetetlen a jó minőségű ökológiai termék előállításához. Az ökológiai vetőmaghasználat élénkítése céljából a Vetőmag Szövetség Szakmai Szervezet és Terméktanács (VSZT) megújította együttműködési megállapodását a Biokontroll Nonprofit Kft. ökológiai gazdálkodást ellenőrző-tanúsító szervezetével. A jelen megállapodás kizárólag az ökológiai vetőmag vizsonteladói tevékenységet érinti, tehát a vetőmag-kereskedelmen belül arra az értékesítési formára korlátozódik, ahol átsomagolás nélkül, változatlan formában kerül vetőmag forgalomba.

A megállapodás értelmében a vizsonteladói tevékenység ellenőrzési szolgáltatása 2011. december 31-éig a VSZT tagjai számára *díjmentes*. Ezt követően pedig a tapasztalatok alapján a két szervezet dönt a helyzet további kezeléséről.

Amennyiben a megállapodás hatályba lépését megelőzően a VSZT tagja és a Biokontroll Nonprofit Kft. között a fent említett tevékenységre vonatkozó szerződés van hatályban, a korábban hatályba lépett szerződést kell teljesíteni 2010. december 31. napjáig azzal, hogy a VSZT ezen tagját a díjmentesség a 2010. évre vonatkozóan (visszamenőleg is) megilleti.

Az együttműködési megállapodás, valamint tevékenység végzésére köten-dő – két szervezet által közösen kimun-

kált – szerződés a VSZT honlapján található.

Figyelemfelhívás a VSZT nevével történő esetleges visszaéléssel kapcsolatban

Szervezetünk egyik tagja jelezte a VSZT Titkárságán, hogy vitába keveredett a Szakmai-cégonline (honlapjának címe: www.szakmaicegonline.hu) megnevezésű internetes cégadatbázist működtető céggel. Tagunk tájékoztatása szerint ez a cég arra hivatkozik, hogy szolgáltatásait ingyenesen bocsátja rendelkezésre a VSZT tagjai számára, a telefonos tájékoztatást követően azonban a VSZT alaptagdíjjal pontosan egyező mértékű számlát küld a megrendelőnek.

Tájékoztatom tagjainkat, hogy a VSZT *nem áll semmilyen kapcsolatban* a Szakmai-cégonline nevű honlappal, illetve az azt működtető társasággal.

Ilyen típusú megállapodása a VSZT-nek 2006-óta egyedül az Opten Kft.-vel van, melynek értelmében a cég által működtetett online követelés nyilvántartó rendszer használata ingyenes. Erőről a lehetőségről többször is értesítettük a tagságot, illetve a tájékoztató anyag a honlapunkon is megtalálható.

Ahogy a múltban, a VSZT a jövőben is előzetesen tájékoztatni fogja tagjait, ha olyan szerződést köt, amelynek értelmében valamilyen szolgáltatást VSZT-tagsági viszonyhoz kötötten kedvezményesen lehet igénybe venni.

Amennyiben valamilyen cég vagy magánszemély a VSZT-re való hivatkozással ajánlatot tesz Önnek, legyen szó bármilyen típusú szolgáltatásról, vagy termék értékesítéséről kérem, haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot Titkárságunkkal.

Kukorica Poszt-regisztrációs kísérletek 2010

A GOSZ-VSZT kukorica kísérleteket az idén már negyedik alkalommal indítottuk el. A 2010. évi kísérletekbe az újonnan elismert hibridek mellett azok a hibridek kerültek, amelyek az elmúlt két évben, 2008–2009-ben meghaladták a posztregisztrációs kísérletek átlagát, illetve az egyéves kísérleti múlttal rendelkezők közül azok, melyek jobbak voltak 2009-ben, mint a kísérleti átlag.

Lehetőség volt arra is, hogy az érscsoportokon belül a fajtatulajdonosok lecserélhessék azokat a fajtákat, melyekről úgy ítélték meg, hogy helyette jobb genetikai potenciállal rendelkezőt tudnak versenyeztetni.

A fentiekén kívül az idén először megengedtük, hogy a fajtatulajdonos az EU fajtalistán szereplő fajtát szerepeltessen a kísérletekben. Minden cég a megadott hibridszám 30%-át cserélhette le ilyen módon. 2011-től az EU-ban regisztrált hibrideknek a posztregisztrációs kísérleteket megelőzően a fajtajelöltekkel közös kísérletben, „elővizsgálat” keretében egy évet el kell tölteniük, ezért az elővizsgálatot már 2010-ben el kell indítani.

A résztvevő 11 nemesítőház 43 hibridjét 13 kísérleti helyszínen vetették el a kísérletek elvégzésével megbízott MgSzH szakemberei.

Ülésezett a VSZT elnöksége

2010. március 23-án Martonvásáron tartotta meg a VSZT Elnöksége ideai első ülését. A megbeszélésen számos fontos témát vitattak meg. Az Elnökség többek között meghatározta a 2010. év prioritásait és munkarendjét. A teljesség igénye nélkül néhány jelentősebb kérdés, ami szóba került.

Az Elnökség döntött arról, hogy a termelői érdekképviseleti szervekkel minél hamarabb találkozót kell szervezni, mely találkozók középpontjában a vetőmag lesz. A tárgyaló delegáció a VSZT részéről az Elnökből, az alelnökből és az ügyvezető igazgatóból áll. A Titkárság javaslatot készít a találkozók forgatókönyvére, napirendi pontjaira, melyet megküld az Elnökség részére jóváhagyásra. Az első találkozóra az Agrárkamarával kerül sor, majd az Elnökség tagjainak javaslatai alapján a többi szakmai szervezettel is.

Az Elnökség az Ellenőrző Bizottság pozitív előterjesztése alapján elfogadta a 2009. évi pénzügyi beszámolót és jóváhagyta a 2010. évi pénzügyi tervet. A VSZT gazdálkodása stabilnak mondható, a tartalékkeret biztosítja a szervezet biztonságos működését.

A VSZT Etikai Kódexének (EK) kialakítása a '90-es évek közepén történt. Azóta a VSZT szerkezetében, a vonatkozó jogszabályokban, valamint a vetőmag szakma egészében is olyan változtatások történtek, amelyek szükségessé teszik a Kódex módosítását. Még ennél is sürgetőbb az eljárási szabályok és a szankciórendszer újragondolása, amely eredendően is a leggyengébb pontja a Kódexnek. Az Elnök az Etikai Bizottsággal közösen megkezdte az EK átdolgozását, melyet várhatóan a szeptemberben esedékes Küldöttközgyűlés elé terjeszt.

Egyebek

A Fajtaoltalmi Nonprofit Kft. közleménye

A Fajtaoltalmi Nonprofit Kft. a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítőben tette közzé közleményét, melyben az általa képviselt burgonyafajták 1 hektárra eső jogdíj kiszámításához szükséges vetőburgonya mennyisége és tömegegységre vetített licenrdíj mértéke található. A tájékoztató elérhető

honlapunkon az Aktualitások között. (www.vsz.hu)

Az EU Közös Fajtakatalógusának változása

Megjelentek a Zöldség-növények Közös Fajtakatalógus 28. teljes kiadásának és a Szántóföldi növények Közös Fajtakatalógus 28. teljes kiadásának kiegészítései. A listák elérhetők a VSZT honlapjáról. (www.vsz.hu)

Magyar Agrárgazdasági Minőség Díj 2011 pályázata

2010. évben is meghirdetésre került a Magyar Agrárgazdasági Minőség Díj 2011 pályázata. Minden olyan vállalkozás pályázhat, amely az FVM szakmai felügyelete alá tartozik. A pályázás ingyenes.

A pályázat beadási határideje: **2010. október 15.**

A pályázati felhívás elérhető a VSZT honlapján. (www.vsz.hu)

A Közösségi Növényfajta-oltalomra az alábbi linken már elektronikus úton is lehet jelentkezni a CPVO-nál

Jelenleg 5 faj fajtáit lehet elektronikus bejelenteni – a fajok számának bővítését tervezi a CPVO –, melyek a következők:

- Krizantém (*Chrysanthemum L.*)
- Saláta (*Lactuca sativa L.*)
- Ózibarack [*Prunus persica (L.) Batsch.*]
- Rózsa (*Rosa L.*)
- Burgonya (*Solanum tuberosum L.*)

Egyelőre csak angol nyelven lehet regisztrálni, de még az év vége előtt holland, német és francia nyelven is elérhető lesz az oldal.

2011 tavaszától várhatóan kedvezményes regisztrációs díjat kell fizetnie annak, aki elektronikus úton jelentkezik a Közösségi Növényfajta-oltalomra.

Természetesen továbbra is lehetséges van a papíron történő jelentkezésre. (<https://cpvoextranet.cpvo.europa.eu/>)

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Elérhetőség: **dr. Ruthner Szabolcs** ügyvezető igazgató
1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vsz.hu

Felelős szerkesztő: **Hajtun György**

Szerkesztő Bizottság: **Dr. Balikó Sándor** /elnök/ (Bóly Zrt) • **Bíró János** (Syngenta Seeds) • **Blum Zoltán** (Saaten Union) • **Pavelka Árpád** (ZIKI) • **Virágné Pintér Gabriella** (Gabonakutató)

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója

A címlapfotóért köszönet illeti a **Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft.-t**, a **Saaten Union Hungária Kft.-t**, valamint a **ZIKI Zöldségtermesztési Kutató Intézet Zrt.-t**.

Ez a lapszámunk az FVM támogatásával készült.